

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Lucas 13, 1 - 9
Ochtenddienst

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm 33 : 1 en 4**
4. **Lezing van de wet**
5. **Zingen : Psalm 32 : 1 en 2 (over dat je gelukkig bent als je zonden zijn vergeven)**
6. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
7. **Schriftlezing : Lucas 12 : 35 – 50**
8. **Zingen : Gezang 59 : 1, 2 en 4**
9. **Tekst : Lucas 13 : 1 - 9**
10. **Prediking**
11. **Zingen : Lied 429 : 1 en 2**
12. **Dankzegging en voorbede**
13. **Dienst van de offeranden**
14. **Slotzang : Gezang 118 : 1 en 2**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

[Aardbeving Haïti] De beelden van Haïti hebben een diepe indruk op ons gemaakt. Het leed en de omvang zijn ook niet te vatten. Er wordt over 150.000 doden gesproken. Dat is meer dan twee keer de bevolking van Spijkenisse. Wie kan daarbij dat er zoveel mensen bij één ramp sterven? Wat een verdriet en wat een pijn! De mensen die nauw bij deze rampen betrokken waren zullen het nooit vergeten. Zeker niet de mensen van wie familieleden of vrienden bij deze rampen zijn omgekomen. Ook op de jeugd in de kerk hebben de beelden van de ramp diepe indruk gemaakt. Anderhalve week geleden vroeg de catechisatiegroep van André Bakker of ik even bij hun wilde komen zitten om erover te praten. Ze wilden graag dat er voor gecollecteerd zou worden in de kerk. Dat doen we vandaag. Ook heb ik beloofd vandaag iets over deze ramp te zeggen in de preek van vanmorgen.

Rampen als deze zijn niet iets compleet nieuws in onze wereld. [Lissabon] In 1755 vond er een enorme aardbeving plaats voor de kust van Lissabon. Waarbij er niet alleen veel mensen stierven door de beving, maar ook een vloedgolf die kort daarna de stad overspoelde. En alsof dat nog niet genoeg was, waren er nog gedurende 5 dagen grote branden in de stad. Het geschatte dodental van die ramp is 100.000 mensen. En net als vandaag vroegen de mensen naar het waarom van deze ramp. Was dit een straf van God vanwege de zonden van de mensen in deze stad? Zoals sommige mensen vandaag een verband leggen tussen de vooedooreligie en Haïti. Mensen hebben altijd behoefte om te verklaren waarom een dergelijke ramp deze mensen heeft getroffen en zichzelf niet door een ramp zijn getroffen. In de tekst van vandaag gaat het ook over twee grote rampen, die diepe indruk hebben gemaakt op de mensen in die dagen. De ene ramp gaat over mensen uit Galilea. Mensen die op een smerige wijze door Romeinse soldaten afgeslacht zijn. De andere ramp in een toren bij Siloam die instortte en op mensen neerkwam en waarbij achttien mensen de dood vonden. Gebeurtenissen die in die dagen diepe indruk hadden gemaakt en waar mensen over na dachten. Waarbij mensen vragen stelden zoals die ook vandaag gesteld worden. Vragen zoals: waarom uitgerekend deze mensen? Waarom heeft God deze ramp niet voorkomen?

Over een deel van deze vragen gaat de preek van vanmorgen. Ik heb de tekst van vanmorgen als volgt voor U samengevat: [Thema & verdeling]

Jezus Christus onderwijst zijn tijdgenoten over de rampen in zijn dagen.

We letten daarbij op:

- 1. De aanleiding voor dit onderwijs**
- 2. De inhoud van dit onderwijs**
- 3. De troost bij dit onderwijs**

[De aanleiding] **We letten dus allereerst op het aanleiding voor het onderwijs dat Jezus Christus geeft over de rampen van die dagen.** De evangelist Lucas en verbindt onze tekst heel duidelijk met het voorafgaande gedeelte. Hij doet dit door te melden dat “er op dat moment” mensen tot Jezus kwamen met het bericht over de mensen uit Galilea van wie Pilatus het bloed vermengd had met hun offers.

In Lucas 12 had de Here het gehad over de toekomst. [De toekomst] Over het einde van de aarde. Over de komst van de Heer van hemel en aarde. Zijn we voorbereid op de ontmoeting met God. Want als wij niet klaar zijn, zal het ons slecht vergaan. Kijkt u maar naar vers 47. Waar staat: de dienaar die weet wat zijn heer wil en zo handelt, maar geen voorbereidingen treft en niet overeenkomstig zijn wil handelt, zal veel slagen te verduren krijgen. En in vers 54 zegt Jezus dan: wanneer jullie een wolk zien opkomen in het westen, zeggen jullie meteen dat er regen op komst is, en dat is ook zo. En wanneer jullie merken dat de wind uit het zuiden komt, zeggen jullie dat er hitte op komst is, en dat is ook zo. Huichelaars, de aanblik van de aarde en de hemel kunnen jullie duiden, hoe kan het dan dat jullie deze tijd niet kunnen duiden?

En Jezus vervolgt dan met de vraag: waarom bepalen jullie niet uit jezelf wat juist is? Als je met je tegenstander op weg bent naar een hoge autoriteit, doe dan moeite om nog onderweg tot een vergelijk met hem te komen, anders sleept hij je voor de rechter, en de rechter zal je uitleveren aan de gerechtsdienaar, en die zal je in de gevangenis gooien.

[Samenvatting] Jezus roept dus iedere keer de mensen op om trouw te zijn en hun ogen de kost te geven. Ze weten wat er gaat komen en ze weten dat ze straf zullen ontvangen als ze niet klaar zijn om God te ontmoeten. Daarom moeten ze ervoor zorgen dat ze klaar zijn.

[Is de dood] En tegen deze achtergrond komen de mensen naar Jezus toe en wijzen Hem op de slachting die Pilatus heeft aangericht onder mensen uit Galilea. En ze bedoelen met het wijzen op die slachting of dit nu zo'n teken is waaruit ze kunnen aflezen dat het

gericht van God nabij is. En of dit nu zo voorbeeld is van mensen die niet op tijd klaar waren om het weer goed te maken met God.

Wat er nu precies gebeurd is met die mensen uit Galilea weten we niet. In andere geschriften wordt niet over deze geschiedenis verteld. Wat er waarschijnlijk gebeurd is, is het volgende. Pelgrims uit Galilea waren met hun offerdieren op reis naar de tempel in Jeruzalem. Op weg om het offer voor de verzoening van hun zonden te brengen. Maar onderweg worden ze overvallen door soldaten van Pilatus. En samen met hun offerdieren worden ze gedood. Hun bloed mengt zich met dat van de offers dieren. Mensen die op weg zijn om vrede te sluiten met God vinden de dood voordat ze daartoe in staat zijn. Waarom doet God dat? Waren deze mensen niet oprecht in hun geloof? Wilde God daarom voorkomen dat ze in de tempel gingen offeren? Dat zijn de vragen die de mensen bezighouden. Dat is de aanleiding voor Jezus onderwijs over het nieuws van die tijd.

[2. De inhoud]**We letten nu in de tweede plaats op de inhoud van het onderwijs dat Jezus Christus geeft over de rampen van die dagen.** Wat is nu de reactie van de Heer Jezus op de mensen die wijzen op de dood van die mensen uit Galilea? [Ergere zondaars?] Jezus vraagt: denken jullie dat die Galileeërs grotere zondaars waren dan alle andere Gallileeërs, omdat ze dat ondergaan hebben? Dat Jezus deze vraag stelt is niet vreemd. Want ze waren met deze geschiedenis gekomen, vanwege het onderwijs van de Heer over het komend oordeel en de tekenen van de tijd.

Maar Jezus laat duidelijk weten dat Hij niet bedoeld heeft dat deze mensen deze ramp hebben meegemaakt omdat ze slechtere mensen waren. Want Hij zegt in vers 3: Zeker niet, zeg Ik jullie, maar als jullie niet tot inkeer komen, zul je allemaal op dezelfde wijze omkomen. Jezus zegt dus dat zij zich moeten bekeren om niet net zo om te komen. Waarom Jezus dat zegt zullen we zo meteen zien. Eerst wil ik met u naar vers 4. Daar komt Jezus met een soortgelijk voorbeeld.

Hij wijst op een voorval met een toren. Een toren bij Siloam die ingestort was en aan 18 mensen het leven had gekost. Wat moet dat een slag zijn geweest voor de nabestaanden. Wat een verdriet en wat een ellende! En de mensen zullen zich toen wel af gevraagd hebben: waarom hij?, Waarom zij?, Waarom heeft God dit laten gebeuren? Hij is toch almachtig? Hij kan deze dingen toch voorkomen? En de conclusie zal waarschijnlijk zijn geweest: deze mensen zullen het wel verdiend hebben. En daarom zegt Jezus ook:

of meent U, dat die 18, op wie de toren bij Siloam viel en die er door gedood werden, schuldiger waren dan alle andere mensen, die in Jeruzalem wonen?

[Nee] Maar de Here Jezus verwerpt een dergelijke gedachte, dat mensen zulk verdriet overkomt omdat zij zondiger zouden zijn dan de andere mensen in Jeruzalem. En als wij dus te maken hebben een ramp op Haïti dan moet niemand van ons menen dat dat deze mensen overkomen is, omdat zij zondiger zouden zijn dan wij. Dat is niet de reden. De reden is een totaal andere.

Dat die Galileërs door de soldaten van Pilatus zijn afgeslacht en die mensen bij Siloam omgekomen zijn toen de toren daar instortte, is om de mensen in Galilea en Jeruzalem te waarschuwen. [Waarschuwing van God] Want tot twee maal toe zegt Jezus: Ik zeg u, maar als jullie niet tot inkeer komen, zul je allemaal op dezelfde manier omkomen. Dat is waarom deze dingen gebeuren. De Here laat soms rampen gebeuren, om ons mensen wakker te schudden. De schrijver C.S. Lewis noemde het wel de megafoon van God. [Megafoon] Waarin God ons toeroept om niet naïef te zijn en niet te doen of we zelf over leven en dood beschikken en God kunnen voorschrijven wat Hij moet doen. Om ons tot zelfonderzoek te dwingen en bij de vraag te bepalen of wij klaar zijn om God te ontmoeten. Om ons tot zelfonderzoek te dwingen of wij ons bekeerd hebben.

En nu lijkt dat misschien heel hard, broeders en zusters, jongens en meisjes, dat de Here zulke verschrikkelijke rampen laat gebeuren om ons, die niet door die ramp getroffen zijn, te bepalen bij de vraag of wij ons bekeerd hebben. [Ziet God?] Offert God voor dat doel zo maar 150.000 mensen op? Zijn al die mensen ondergeschikt aan dat doel en doet het leven van de mensen er dus niets toe voor God? Een dergelijke gedachte kan zomaar opkomen als we hierover nadenken. Want zo kennen we het in deze wereld. In oorlogstijd offeren bevelhebbers de levens van soldaten. De bevelhebber weegt de levens van de soldaten af tegen het doel dat hij nastreeft. Maar de Here streept niet de levens van de mensen op Haïti af tegen het hogere doel. [Nee, zeker] De Here heeft ook oog voor het kind dat onder het puin sterft. De Here heeft ook oog voor de moeder die haar overleden kind in haar armen houdt. En wat dat betreft is het wel een contrast tussen de manier waarop bijvoorbeeld in Nederland op deze ramp gereageerd wordt en hoe de mensen op Haïti dat doen. Hier wordt de ramp aangegrepen om nog maar een duidelijk te maken dat als er een almachtige God is, zoals de Bijbel dat zegt, het in ieder geval geen liefde-

volle God is. Maar velen op Haïti roepen de Here nog altijd aan. Mensen die midden in deze ellende zitten en de pijn ervan in hun lichaam en ziel ervaren.

God is niet genadeloos.[God toont] God toont juist zijn liefde en genade door ons wakker te schudden met dergelijke rampen. De Here zou ons mensen ook met rust kunnen laten. Hij zou de wereld met rust kunnen laten. Maar wat zou er dan van ons geloof terecht komen? En wat voor toekomst zouden we dan hebben? Oké, dan hadden we misschien wel een redelijk rustig leven hier op aarde, maar dan zouden we na dit leven allemaal verloren gaan. Want als we niet in Jezus Christus geloven komen we om. Om in de eeuwige dood. En hoe dat precies is, weten we niet. Maar we weten dat het verschrikkelijk is. En wat dat betreft zou je het lijden, de pijn en het verdriet van de mensen op Haïti kunnen beschouwen als tekenen uit de hel. Voorbodes van de pijn, het lijden en het verdriet dat er gaat komen.

De Here wil ons dus aansporen om hier geen schatten op de aarde te verzamelen, maar om schatten in de hemel te verzamelen. Zoals Jezus dat ook gezegd heeft in vers 33 van hoofdstuk 12: [Schat in de hemel] Maak voor jezelf een geldbuidel die niet verslijt, een schat in de hemel die niet opraakt, waar een dief niet bij kan en die door geen mot kan worden aangevreten. Waar jullie schat is, daar zal ook jullie hart zijn.

De rampen in de wereld, maar ook de kleine persoonlijke rampen in ons eigen leven, van ernstige ziekte, van financiële zorgen, van ongelukken, van werkeloosheid, van het sterven van mensen in onze omgeving, ze bepalen ons bij de korthed van dit leven. Ze bepalen ons erbij dat schatten hier op aarde zomaar van ons afgenomen kunnen worden en dat we niet voor die schatten moeten leven. Maar dat we een andere schat moeten zoeken. Een schat die nooit vergaat. Namelijk Jezus Christus.

Zoekt u, zoek jij, een blijvende schat, een schat die nooit vergaat, maar alleen maar groter en mooier wordt? Doe je ogen dan open en zie dat je hem hier op aarde niet vindt, maar dat hij in de hemel is en hier in de kerk is: Jezus Christus de Zoon van de levende God.

En als de Here Jezus de mensen in onze tekst dus oproept om zich te bekeren, dan roept Hij ze dus op om in Hem te geloven. Dat is de les die ook wij dus moeten trekken uit de rampen in onze wereld. Hierin roept God ons om wakker te worden te worden en de kaarten van ons leven op Hem te zetten. Dat in de tweede plaats.

We letten in de derde plaats op de troost bij het onderwijs dat Jezus Christus geeft over de rampen van die dagen. [Geen paniek] Er zou nu bij de mensen rondom Jezus acuut paniek kunnen uitbreken. Want is het niet met ze gedaan? Als ze niet in Jezus geloven?

En om op dat punt de mensen gerust te stellen, vertelt Hij ze een gelijkenis. Een gelijkenis over een man die een vijgenboom had, die in zijn wijngaard was geplant. Die dus een goede plek had ontvangen. En terwijl de boom allang vruchten had moeten geven, geeft hij ze nog steeds niet. Hij had al drie jaar vrucht moet dragen, maar draagt ze nog steeds niet. De boom is blijkbaar gewoon onvruchtbaar. En kan daarom maar beter omgehakt worden, zodat er een andere boom op die plaats gezet kan worden, die wel vrucht draagt. En hij geeft dan ook de opdracht om die boom om te hakken. “Hak hem om! Waarom zou hij de grond nutteloos beslaan?”, zo zegt de eigenaar.

Maar de man die de wijngaard en de bomen verzorgt, blijkt een zeer geduldig man. En hij zegt: Heer, laat hem nog dit jaar staan, ik zal er eerst nog eens omheen graven en er mest bij brengen, en als hij in het komende jaar vrucht draagt, (dan is het goed), maar anders moet u hem omhakken.

[Geduld] Deze gelijkenis spreekt dus van het geduld van de Here Jezus met de ongelovige. De ongelovige buiten de kerk. Maar eigenlijk het meest nog binnen de kerk. Mensen die als de vijgenboom een goede plek hebben ontvangen. Een goede plek om vrucht te dragen, maar het niet doen. Mensen waaraan niet of nauwelijks vruchten te ontdekken zijn. Vruchten van de Geest. Zoals liefde voor God en de naaste. Vruchten zoals blijdschap en vriendelijkheid, geduld, trouw en goedheid, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Misschien herkent u zich hierin. Of misschien herken jij, jongen of meisje hierin. Of misschien herkent u, luisteraar aan de radio, zich hierin. In iemand die wel weet wat voor vruchten God in ons leven zoekt, maar ze niet voortbrengt.

Die moet dus weten dat de werker in de boomgaard, de wijngaard, de Here Jezus Christus, geduldig is. Hij hakt niet zomaar iedere boom om die geen vruchten draagt. Nee. Hij heeft geduld met zulke bomen. Hij geeft ze niet snel op. Nee, Hij zorgt er extra voor. Hij geeft ze nog wat extra aandacht. In de hoop dat ze daardoor uiteindelijk toch vrucht gaan dragen en Hij ze niet hoeft om te kappen.

Dat wil de Here Jezus ons dus ook laten weten. Dat Hij ons niet zomaar laat vallen en overgeeft aan de ondergang. Maar dat Hij ons tijd geeft. En geduld met ons heeft. In de hoop dat we uiteindelijk toch vruchten van geloof en liefde gaan dragen.

Maar tegelijk moeten we beseffen dat uitstel geen afstel betekent. De Here heeft geduld met ons, maar niet in het oneindige. Laten we dus ernst maken met de bekering en het echte leven, het leven met Jezus Christus. De kostbaarste schat die God voor mensen heeft weggelegd.

Amen